

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра початкової освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

О.Б.Жильцов
« 01 » 09 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА»

для студентів

спеціальності	013 Початкова освіта
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
освітньої програми	013.00.01 «Початкова освіта»

Київ – 2020

Розробник:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Ващенко Олена Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № 1 від 27 серпня 2020 року

Завідувач кафедри Г.Л. Бондаренко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

« 31 » 08 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 013.00.01 «Початкова освіта»

 Г.Л. Бондаренко

Робочу програму перевірено

« __ » _____ 2020 р.

Заступник директора М.А. Машовець

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р.

Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

Київ - 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формою навчання
	денна форма навчання
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ «СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА»	
Вид дисципліни	основна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 60
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів із розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	28
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	15
Самостійна робота	13
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення студентів з метою, завданнями, цілями Державного стандарту початкової освіти щодо соціальної та здоров'язбережувальної галузі та формування в них вмінь і навичок, що сприятимуть досягненню учнями очікуваних результатів навчання, визначених означеною галуззю.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування комплексу вмінь і навичок щодо застосування здоров'язбережувальних практик в освітньому процесі початкової школи відповідно до вимог концепції «Нова українська школа»;
- формування вміння обирати основні положення, що визначають зміст, організаційні форми та методи освітнього процесу відповідно до загальних цілей соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі;
- формування вмінь моделювати систему діяльності учнів, що сприятиме формуванню в них соціальної здоров'язбережувальної компетентності;
- формування вмінь створювати сприятливе безпечне та здорове середовище початкової школи.

3. Результати навчання за дисципліною

- уміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики в освітньому процесі початкової школи, що сприяють соціальному здоров'ю молодших школярів, відповідно до концептуальних засад НУШ;
- знання із психології, педагогіки та фахових методик навчання, достатні для успішної діяльності в традиційних сферах застосування;
- здатність продемонструвати вміння застосовувати сучасні здоров'язбережувальні практики соціального здоров'я в навчально-виховному процесі початкової школи;
- уміння робити презентації (усно/письмово), виконувати дослідницькі, експериментальні проекти;
- здатність аналізувати навчально-методичні комплекти для початкової школи, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до вимог здоров'язбережувальної педагогіки;
- здатність розробляти плани-конспекти сучасних здоров'язбережувальних уроків для початкової школи, визначати їхнє навчально-методичне забезпечення, застосовувати сучасні ІКТ;
- уміння здійснювати пошук і огляд інформації у спеціальних наукових джерелах, використовуючи різноманітні ресурси: періодичні видання, бази даних, веб-сайти, портали тощо;

– здатність опрацьовувати інформаційні джерела для ознайомлення з здоров'язберезувальними практиками соціального здоров'я та методикою їхнього упровадження в початковій школі;

– здатність аналізувати перспективний досвід учителів початкової школи для подальшого його творчого використання;

– здатність працювати як самостійно, так і в команді, демонструючи якості лідерства, вміння ефективно спілкуватися й досягати очікуваних результатів.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Змістовий модуль № 1

Методичні засади вивчення змістової лінії «Здоров'я» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семинарських	Практичних	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
1	Особливості навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки			2						
2	Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язбережувальної компетентності			2						
3	Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів				2					
4	Організація та методика проведення сучасного уроку за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки				2					
5	Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів як вимоги реформи «Нова українська школа»				2					
6	Методичні вимоги до вивчення теми «Фізичний складник здоров'я»							2		
7	Методичні вимоги до вивчення теми «Соціальний та духовний складники здоров'я»							2		
8	Методичні вимоги до вивчення теми «Психічний складник здоров'я»							2		
9	Моделювання уроку з теми «Харчування і здоров'я»					2				
10	Моделювання уроку з теми «Активний і пасивний відпочинок молодших школярів»					2				
11	Моделювання уроку з теми «Психічний та емоційний складники здоров'я»					2				
	Модульна контрольна робота № 1								2	
Разом за змістовий модуль № 1		24	16	4	6	6		6	2	

Змістовий модуль № 2

Методичні засади вивчення змістової лінії «Добробут» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

№ з/п	Назва теми	Кількість годин								
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Семінарських	Практичних	Лабораторних	Самостійна робота	Підсумковий контроль	Семестровий контроль
1	Моделювання уроку з теми «Культура споживання»					2				
2	Моделювання виховного заходу з теми «Спілкування з однолітком, що має особливі потреби»					2				
3	Моделювання уроку з теми «Уміння вчитися»					2		1		
4	Моделювання виховного заходу з теми «Доброчинність»					2				
5	Методичні вимоги до вивчення теми «Що таке добробут?»							2		
6	Методичні вимоги до вивчення теми «Вибір одягу та корисних для здоров'я продуктів»						2	2		
7	Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки»						2	2		
	Модульна контрольна робота № 2								2	
	Семестровий контроль									15
Разом за змістовий модуль № 2		36	12			8	4	7	2	15
Разом за навчальним планом		60	28	4	6	14	4	13	4	15

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1

Методичні засади вивчення змістової лінії «Здоров'я» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

Тема 1. Особливості процесу навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки

Компетентнісний підхід як основа здоров'язбережувального освітнього процесу. Загальна характеристика етапів навчання учнів в умовах здоров'язбережувальної педагогіки. Етап початкового ознайомлення учнів з основними поняттями та уявленнями. Етап поглибленого вивчення навчального матеріалу. Етап закріплення знань, умінь та навичок збереження та зміцнення здоров'я та їх подальшого вдосконалення. Етап початкового ознайомлення з основними поняттями та уявленнями. Його мета та основні завдання. Етап поглибленого вивчення. Його мета та основні завдання. Етап закріплення знань, умінь та навичок збереження та зміцнення здоров'я та їх подальшого вдосконалення. Його мета та основні завдання.

Ключові поняття: етап початкового ознайомлення, етап поглибленого вивчення, етап закріплення знань.

Рекомендована література:

Основна: [1; 2; 3; 5]

Додаткова: [1; 3; 4]

Тема 2. Педагогічна діагностика сформованості в учнів здоров'язбережувальної компетентності

Педагогічна діагностика як складова системи здоров'язбережувальної діяльності початкової школи. Показники сформованості в учнів здоров'язбережувальної компетентності у сфері фізичного, психічного та соціального здоров'я. Засоби оцінки сформованості в учнів здоров'язбережувальної компетентності. Визначення педагогічної діагностики як складової системи здоров'язбережувальної діяльності початкової школи. Характеристика показників сформованості в учнів здоров'язбережувальної компетентності у сфері фізичного, психічного та соціального здоров'я. Спостереження як діагностичний інструмент визначення рівня сформованості в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності.

Ключові поняття: педагогічна діагностика; показники, рівні та засоби оцінки сформованості в молодших школярів здоров'язбережувальної компетентності.

Рекомендована література:

Основна: [2; 3; 6; 7]

Додаткова: [2; 5]

Семінарське заняття 1. Організація діяльності вчителя щодо збереження фізичного, психічного та соціального здоров'я учнів.

Семінарське заняття 2. Організація та методика проведення сучасного уроку за вимогами здоров'язбережувальної педагогіки.

Семінарське заняття 3. Особливості організації пізнавально-рухового навчання молодших школярів як вимоги реформи «Нова українська школа».

Практичне заняття 1. Моделювання уроку з теми «Харчування і здоров'я».

Практичне заняття 2. Моделювання уроку з теми «Активний і пасивний відпочинок молодших школярів».

Практичне заняття 3. Моделювання уроку з теми «Психічний та емоційний складники здоров'я».

Змістовий модуль № 2

Методичні засади вивчення змістової лінії «Добробут» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі

Практичне заняття 4. Моделювання уроку з теми «Культура споживання».

Практичне заняття 5. Моделювання виховного заходу з теми «Спілкування з однолітком, що має особливі потреби».

Практичне заняття 6. Моделювання уроку з теми «Уміння вчитися».

Практичне заняття 7. Моделювання виховного заходу з теми «Доброчинність».

Лабораторне заняття 1. Методичні вимоги до вивчення теми «Вибір одягу та корисних для здоров'я продуктів».

Лабораторне заняття 2. Методичні вимоги до вивчення теми «Ознаки етичної поведінки».

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		К-сть одиниць	Макс. к-сть балів	К-сть одиниць	Макс. к-сть балів
Відвідування лекцій	1	2	2	-	-
Відвідування семінарських занять	1	3	3	-	-
Робота на семінарському занятті	10	3	30	-	-
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40
Відвідування лабораторних занять	1	-	-	2	2
Робота на лабораторному занятті	10	-	-	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	10	3	30	4	40
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом			125		131
Максимальна кількість балів		256			
Розрахунок коефіцієнта		4,2			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Завдання для самостійної роботи	Кіл-ть годин	Кіл-ть балів
Змістовий модуль № 1			
Методичні засади вивчення змістової лінії «Здоров'я» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі			
1	Методичні вимоги до вивчення теми «Фізичний складник здоров'я» 1. Розкрити поняття «фізичне здоров'я молодшого школяра». 2. Розробити 3 комплекси фізкультхвилинок (віршовані, імітаційні, кінезіологічні)	2	10
2	Методичні вимоги до вивчення теми «Соціальний та духовний складники здоров'я» 1. Розкрити поняття «соціальне здоров'я молодшого школяра». 2. Розробити 3 сценарії «ранкових зустрічей» для учнів 1 класу.	2	10
3	Методичні вимоги до вивчення теми «Психічний складник здоров'я» 1. Розкрити поняття «психічне здоров'я молодшого школяра». 2. Розробити 3 комплекси релаксаційних пауз для учнів початкових класів.	2	10
Разом за змістовим модулем №1		6	30
Змістовий модуль № 2			
Методичні засади вивчення змістової лінії «Добробут» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі			
1	Змоделювати урок з теми «Уміння вчитися».	1	10
2	Змоделювати урок з теми «Що таке добробут?»	2	10
3	Змоделювати урок з теми «Вибір одягу та корисних для здоров'я продуктів»	2	10
4	Змоделювати урок з теми «Ознаки етичної поведінки»	2	10
Разом за змістовим модулем №2		7	40
Усього		13 год	70 балів

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування (25 питань).

6.4. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82 – 89
Добре	75 – 81
Задовільно	69 – 74
Достатньо	60 – 68
Незадовільно	0 – 59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Соціальна і здоров'язбережувальна освіта: Методика навчання освітньої галузі «Соціальна і здоров'язбережувальна освіта»

Разом: 60 год. Лекції – 4 год., семінарські заняття – 6 год., практичні заняття – 14 год., лабораторні заняття – 4 год., самостійна робота – 13 год., МКР – 4 год.

Модуль	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			
Назва модуля	Методичні засади вивчення змістової лінії «Здоров'я» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі			Методичні засади вивчення змістової лінії «Добробут» соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі			
Лекції	Тема 1		Тема 2				
Семінарські заняття	Семінарське заняття 1	Семінарське заняття 2	Семінарське заняття 3				
Практичні заняття	Практичне заняття 1	Практичне заняття 2	Практичне заняття 3	Практичне заняття 4	Практичне заняття 5	Практичне заняття 6	Практичне заняття 7
Лабораторні заняття				Лабораторне заняття 1		Лабораторне заняття 1	
С.р.				70 б.			
К-сть балів за модуль	Відвідування лекцій – 4 б. Відвідування семінарських занять – 3 б. Робота на семінарських заняттях – 30 б. Відвідування практичних занять – 3 б. Робота на практичних заняттях – 30 б. Самостійна робота – 30 б. Разом: 100 б.			Відвідування практичних занять – 4 б. Робота на практичних заняттях – 40 б. Відвідування лабораторних занять – 2 б. Робота на лабораторних заняттях – 20 б. Самостійна робота – 40 б. Разом: 106 б.			
МКР	25 б.			25 б.			
Підсумковий контроль	Екзамен						

Разом – 256, коефіцієнт – 4,2

8. Рекомендована література

Основна:

1. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю: метод. посібник / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 112 с.
2. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. – К.: Літера, 2017. – 128 с.
3. Ващенко О.М. Організація і методика здоров'язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: Навч.-метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. – К.: Літера, 2017. – 80 с.
4. Ващенко О.М. Оздоровче виховання молодших школярів у взаємодії сім'ї та школи: метод. посібник / О.М. Ващенко, К.І. Волинець, Т.В. Кравченко. – Х.: Вид-во «Ранок», 2015. – 96 с.
5. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/NewSchool_Presentation-final_18-08-2017.pdf.
6. Григор'єв А.Й. Психолого-педагогічна діагностика / А.Й. Григор'єв, В.І. Завіна. – К.: Преса України, 2005. – 448 с.
7. Омельченко Л.П. Здоров'ятворча педагогіка / Л.П. Омельченко, О.В. Омельченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 154 с.

Додаткова:

1. Ващенко О. Оздоровча робота на ГПД: Методичний порадник / О. Ващенко, С. Свириденко// Початкова освіта. – 2008. – № 8. – С. 3-11.
2. Ващенко О. Школа соціального здоров'я: Методичний порадник / О. Ващенко, С. Свириденко// Початкова освіта. – 2009. – № 16. – С. 3-11.
3. Гончаренко М.С. Валеологічне розвантаження школярів протягом навчального процесу: навч.-метод. посіб. / М.С. Гончаренко, Г.В. Ткаченко, Н.В. Самойлова. – Х.: Ранок, 2005. – 72 с.
4. Кови С. Скорость доверия. То, что меняет всё / С. Кови, Р.Р. Меррил. – М.: Альпина Паблишер, 2019. – 426 с.
5. Мазуренко Л. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів в позакласний час / Л. Мазуренко. – К.: Шк. світ, 2008. – 128 с.